

Benvolguda,

m'adreço a tu pel càrrec que ostentes de representant de La Conselleria del Govern de la Generalitat competent en la matèria.

Com ja saps fa 11 anys un grup d'italians residents a Barcelona, informats (gràcies al treball d'historiadors, entre ells en Xavi Domènech) de la rellevància del rol que les tropes italianes i en particular l'Aviazione Legionaria havien tingut en la guerra del 36/39, i de la brutalitat dels seus atacs contra poblacions civils, vam decidir emprendre una iniciativa de denúncia i d'exigència de reparació.

No entraré en detalls sobre la querella penal pels bombardeigs de la Barceloneta – formulada pel Jaume Asens -, la primera i única oberta a l'estat espanyol per fets de la guerra civil, si no per esmentar la no adhesió a la mateixa (malgrat una invitació explícita del tribunal) de la Generalitat de Catalunya.

Aquell procediment està a punt de tancar-se enmig de la indiferència mediàtica i el silenci sobre els seus objectius polítics.

Atesa la dificultat de restablir la veritat històrica i encara més d'oferir per aquesta via compensacions reals a les poblacions agredides pel feixisme, una part del col·lectiu Altramemoria, aquest cop amb el nom de LAICA i en col·laboració amb altres col·lectius i entitats va decidir engegar una nova iniciativa: Bombes d'impunitat (www.resistencies.cat), presentada el 31/5/2016.

Es tractava, i es tracta, de reclamar via jurisdicció civil una compensació a l'estat italià pels danys infligits per l'Aviazione Legionaria a la població catalana. Una demanda que havien de presentar víctimes adequadament acreditades davant d'un tribunal italià, creant un precedent que obriria un camí inèdit per la resolució d'aquest greuge històric (tots els pobles agredits van rebre un reconeixement de deutes de guerra per part de la república italiana després de la segona guerra mundial, excepte els dominats per la dictadura franquista).

Els objectius:

- 1) obrir esquerdes en el relat de la “guerra entre bàndols”, recuperar la memòria antifeixista (i no genèricament històrica o “democràtica”) i posar de manifest les responsabilitats de qui, des de la mort del dictador, ha contribuït tant a blindar la impunitat del franquisme i els privilegis que el règim va consolidar, com a escamotejar el dret de les víctimes a un procés de restabliment de la veritat, justícia i reparació, amb garanties de no repetició dignes d'aquest nom.*
- 2) Oferir una reparació real a les víctimes dels bombardeigs de l'AL, negada per la còmplice desídia dels aparells de l'estat (espanyol) que tenien la obligació de reclamar-la.*
- 3) Recordar i destacar el rol del feixisme italià, fent que aquell Estat assumeixi les seves responsabilitats, en un moment en que l'extrema dreta torna a ocupar el govern del país enmig d'un clima de desmemòria col·lectiva dramàtic.*

Han estat moltes les dificultats amb què ens hem topat (trobar persones o entitats legitimades per estar en judici, compondre un equip legal als dos països, obtenir

un finançament, profunditzar en línies d'investigació) que podien haver-se resolt fàcilment amb un petit esforç de col·laboració per part de l'administració (que, no està de més recordar-ho, gestiona recursos de la col·lectivitat, i té el deure d'oferir suport a la ciutadania en els seus reclams de justícia) i/o una implicació més activa dels moviments i organitzacions de la societat civil.

De fet la indiferència o la desconfiança ens han acompanyat al llarg d'aquests anys en tots els intents de trobar col·laboracions i suports: una mena de mur de goma fet de silencis administratius, missatges sense resposta, trucades infructuoses, esperes, reunions cancel·lades. En aquesta negativa a donar suport destaca la institució que penja directament de la teva conselleria i que hauria de servir de referent per a aquesta mena d'iniciatives, el Memorial Democràtic.

Quan vam portar la proposta als ajuntaments catalans, entre els anys 2017 i 2018, gairebé a tot arreu la pinça entre dretes catalanes i espanyoles (amb un paper destacat del PSC) la va aturar.

Tampoc hem trobat entre les nombroses associacions, sindicats, partits, fundacions consultades, ningú que volgués fer seva la iniciativa directament o recolzant víctimes o familiars dels bombardeigs.

La premsa i els mitjans de comunicació per la seva banda, impregnats culturalment de l'esperit de la transició, també han participat activament en la marginalització i silenciament d'aquesta campanya.

Així les coses, ja esgotat l'impuls del grup promotor, fem pública la nostra renúncia a continuar.

Tot constatant que allò que aquí és vist com una excentricitat (les reparacions de guerra per fets ocorreguts durant la primera meitat del segle passat) és objecte avui de debats que impliquen les més altes instàncies judicials de països com Alemanya i Itàlia i de la mateixa Unió Europea, deixem la nostra experiència i proposta a la disposició de la institució que representes per tal que poseu en pràctica (directament o recolzant demandants privats o institucionals), ni que sigui molt parcialment, l'enunciat deure de "veritat, justícia, reparació i garantia de no repetició".

Demanem, això sí, que es respectin en tot cas els objectius polítics, amb l'exigència d'un desgreuge no simplement simbòlic, si no ajustat al dret internacional, definits al llarg dels anys de la campanya "Bombes d'Impunitat"..

Rolando d'Alessandro
CI AX8673341

Barcelona, 5/5/2023